

TOIVOA TULEVAAN

Vihreiden
vaihtoehtobudjetti 2025

Vihreät
De Gröna

TOIVOA TULEVAAN

Vihreiden vaihtoehtobudjetti 2025

Vihreät haluaa rakentaa menestyvää Suomea, joka kantaa vastuuta ympäristöstä, ihmisiistä ja taloudesta. Se edellyttää, että valtion velkaantuminen on saatava taittumaan ja Suomi saatava kestävän kasvun uralle. Ihmisten on tultava toimeen työllään ja haavoittuvassa asemassa olevista, kuten lapsista, vanhuksista ja luonnosta, on pidettävä huolta kaikissa tilanteissa.

Vihreät uskoo valoisampaan tulevaisuuteen. Sen rakentaminen edellyttää vahvaa arvojohtajuutta sekä puoluerajat ylittävää yhteistyötä. Tehtävä on haastava, mutta siinä onnistuminen mahdollista.

Sen osoittaa vihreä vaihtoehtobudjetti.

Kansalaisten on tultava nykyistä paremmin toimeen työllään. Siksi Vihreät keventäisi ansiotulojen verotusta noin 160 miljoonaa euroa hallitusta enemmän. Vihreä verouudistus siirtäisi verotuksen painopisteen työn ja yritymisen verotuksesta haittojen verottamiseen.

Ilmastokriisi ja luontokato ovat aikamme keskeisimpää uhkia, jotka meidän on ratkaistava. Samalla rohkea, vastuullinen ja kestävä ajattelu tarjoaa meille myös uusia talouskasvun mahdollisuksia. Vihreät näkee tulevaisuuden Suomen kansainvälisesti kiinnostavana kohteena ja kestävien investointien supervaltana.

Suomessa kaikilla pitää olla tasavertainen mahdolisuus laadukkaaseen koulutukseen ja sivistykseen. Siinä missä hallitus leikkaa, Vihreät panostaisi

koulutukseen aina varhaiskasvatuksesta korkeakoulihin. Vihreät myös peruisi taiteeseen ja kulttuuriin kohdistuvat leikkaukset sekä poistaisi kirjojen arvonlisäveron.

Jokaisen on saatava hoitoa, apua ja turvaa silloin, kun sitä tarvitsee. Tämä edellyttää, että sosiaali- ja terveyspalveluiden painopistettä siirretään kalliista erikoissairaanhoidosta ennaltaehkäisyyn ja perusterveydenhuoltoon sekä panostamista kansanterveyden kohentamiseen. Vain näin kykenemme auttamaan ihmisiä ajoissa ja hillitsemään kustannusten kasvua. Siksi Vihreät peruisi hallituksen leikkaukset hoitotakuuseen ja panostaisi hoidon jatkuvuuteen.

Vihreiden budjetissa ei leikata lapsilta, nuorilta tai heiltä, jotka ovat yhteiskunnassamme valmiiksi heikimmassa asemassa ja suurimmassa ahdingossa. Tämä on lupaus, jonka tulemme pitämään aina.

Politiikan keskeinen tehtävä on luoda mahdollisuuksia. Poliitikkojen keskeinen tehtävä on pitää huolta siitä, ettei ketään jätetä ulkopuolelle ja tasa-arvo sekä ihmisoikeudet toteutuvat kaikessa päätöksenteossa. Vihreät haluaa luoda kaikille suomalaisille mahdollisuuden hyvään ja onnelliseen arkeen nyt ja tulevaisuudessa.

Tulevaisuuden ei tarvitse olla synkkä. Meille voi käydä myös hyvin.

Kyse on valinnoista.

Vaihtoehtobudjetin avainluvut

JULKISTA TALOUTTA VAHVISTAVAT TOIMET 2,56 mrd. e

**Menoleikkaukset ja hallituksen
menolisäysten peruminen 732 milj. e**
Verotukien karsiminen 566 milj. e
Muut veromuutokset 1263 milj. e

JULKISTA TALOUTTA HEIKENTÄVÄT TOIMET 2,56 mrd. e

**Menolisäykset ja hallituksen
leikkausten peruminen 2561 milj. e**

VERRATTUNA ORPON HALLITUKSEEN:

**Panostamme koulutukseen 365
miljoonaa euroa enemmän kuin Orpon
hallitus.**

**Panostamme luonnonsuojeluun 250
miljoonaa euroa enemmän kuin Orpon
hallitus.**

**Parannamme pienituloisten
lapsiperheiden toimeentuloa 332
euroa / kk verrattuna hallitukseen.**

**Parannamme opiskelijoiden
toimeentuloa 170 euroa / kk
verrattuna hallitukseen.**

**Karsimme ympäristölle haitallisia
suoria tukia ja verotukia 726 miljoonan
euron edestä.**

**VIHREIDEN
VAIHTOEHDOSSA
SOPEUTETAAN
VALTION TALOUTTA
YHTÄ PALJON KUIN
HALLITUKSEN
BUDJETISSA, MUTTA
KESTÄVÄSTI JA
OIKEUDENMUKAISESTI.**

1.

ILMASTOKRIISIÄ JA LUONTOKATOA TORJUTAAN TALOUDEN RAKENTEITA UUDISTAMALLA

Vihreät ei halua jättää velkaa, rahallista tai ekologista, tulevien sukupolvien maksettavaksi. Siksi talouspolitiikka voi olla aidosti vastuullista vain, jos se toimii niin ilmastokriisiin hillitsemiseksi kuin luontokadon torjumiseksi. Vain uskaltamalla uudistaa talouden rakenteita voimme suojeilla suomalaista luontoa, torjua ilmastokriisiä sekä vahvistaa taloutta samanaikaisesti.

*Hallitus panostaa luonnon-
suojeluun 2025:*

123 MILJOONAA

*Vihreät panostaa luonnon-
suojeluun 2025:*

373 MILJOONAA

HALLITUS

123 milj.

VIHREÄT

373 milj.

1.1 Vähemmän työn verotusta, enemmän hintaa haittoille

Vihreät haluaa rakentaa yhteiskuntaa, jossa verotetaan kevyemmin työn tekemistä ja teettämistä ja ankarammin haittoja, kuten ympäristön kuormittamista ja kuluttamista. Vihreät käynnistäisi siis aidon vihreän verouudistuksen.

Toisin kuin hallituksen poliikkassa, Vihreiden vaihtoehdossa vihreä verouudistus toteutuisi myös tekojen tasolla. Osana vihreää verouudistusta luopuisimme asteittain fossiilisten työkonepolttotoaineiden alennusta verokannasta, vähentäsimme turpeentuotannon tukemista sekä puolittaisimme puunpolton verotuen. Lisäksi nostaisimme kaivosveroa reippasti kohti verrokkimaiden tasoa. Yhteensä Vihreät karsisi ympäristölle haitallisia suoria tukia ja verotukia yli 700 miljoonan euron edestä.

Summa on suuri, mutta vaikea taloustilanne edellyttää vaikeita päätöksiä. Vastapainoksi luomme talouteen liikkumatilaan keventämällä työn verotusta. Vihreän verouudistuksen ensimmäisessä vaiheessa Vihreät keventäisi pienituloisten ja keskituloisten ansiotuloverotusta noin 260 miljoonaa euroa hallitusta enemmän.

Vihreiden pitkän tähtäimen tavoite on laskea työn verotusta kaikissa tuloluokissa. Haastavassa taloustilanteessa emme kuitenkaan kevennä kaikkein suurituloisimpien verotusta Orpon hallituksen tavoin, vaan palauttaisimme solidaarisuusveron 2023 tasolle. Haluamme myös tulevaisuudessa varmistaa, että verotus kannustaa aina työn tekemiseen, työn vastaanottamiseen ja tarjoamiseen sekä uralla etenemiseen. Vain näin voimme rakentaa menestyvää yhteiskuntaa.

VEROMUUTOKSET

Ympäristölle haitallisten suorien tukien ja verotukien karsiminen +726 milj. e

Energiaverotus indeksikorotus +150 milj. e

Maankäytön muutosmaksu +150 milj. e

Kaivosvero +150 milj. e

Maa-ainesvero +70 milj. e

Pieni- ja keskituloisten ansiotuloverotuksen keventäminen -262 milj. e

Solidaarisuusveron palautus +107 milj. e

Polttoturpeen alennettu verokanta: 104 milj. e

Työkoneiden polttoaineen alennettu verokanta: 225 milj. e

Liikenteen maakaasun alennetun verokanta: 22 milj. e

Teollisen mittakaavan puunpolton verotuki: 225 milj. e

Teollisuuden sähköistämisen tuki: 150 milj. e

Yhteensä 726 miljoonaa

1.2 Enemmän suojeiltua metsää, parempikuntoisia vesistöjä ja kunnianhimoisempaa ilmastopolitiikkaa

Vihreässä vaihtoehdossa ilmastokriisin torjuminen ja luontokodon pysäyttäminen ovat kaiken päätöksenteon keskiössä. Petteri Orpon hallitus on puheissaan sitoutunut pysäytämään luontokodon vuoteen 2030 mennessä sekä saavuttamaan ilmastonlain mukaisesti hiilineutraaliuden vuoteen 2035 mennessä. Lisäksi Suomi on sitoutunut EU:n ilmasto- ja luontotavoitteisiin ja vaatinut multia mailta kunnianhimoisia toimia.

Hallitus on kuitenkin toistuvasti osoittanut, ettei se ota luontokatoa eikä ilmastokriisiä vakavasti. Päin vastoin Orpon hallitus jää historiaan sillä, että se on ensimmäinen hallitus, joka tietoisesti lisää päästöjä. Hallitus myös toteuttaa historian suurimmat leikkaukset luonnonsuojelun rahoitukseen. Vesien suojelun rahoitusta hallitus on leikannut aiemasta peräti kahdella kolmanneksella. Valtion vanhojen metsien suojelulle hallitus on luonut niin tiukat kriteerit, että tällaisia metsiä löytyy lähinnä saduista.

Vihreille tämä ei käy.

Mikäli haluamme torjua ilmastokriisiin ja pysäyttää luontokodon, on meidän panostettava valtion vanhojen arvokkaiden luonnontilaisten metsien suojeluun. Siksi Vihreät on rakentanut oman kriteeristönsä, jossa suojelevaa metsää kertyisi lähes kymmenkertainen määrä hallituksen malliin verrattuna, eli jopa 720 000 hehtaaria. Lisäksi Vihreät esittää suojeleupakettia, jossa avataan mahdollisuksia kustannustehokkaille suojeleutoimille sekä valtion että yksityisillä mailla ja vaadimme purojen sekä pienvesien suojayöhykkeiden kirjaamista lakiin.

Vihreät perui hallituksen lyhytnäköiset luonnonsuojeluun kohdistuvat leikkaukset. Me emme ainoastaan tulplaisi luonnonsuojelun rahoitusta, vaan investoimme siihen sitäkin enemmän. Me panostaisimme

hiilinieluihin vähentämällä hakkuita valtion mailla, metsittämällä joutomaita sekä kosteikkoviljelyyn panostamalla. Lisäksi karsimme merkittävästi ympäristölle haitallisia metsätaloudelle osoitettuja tukia, turvaamme ympäristöjärjestöjen rahoituksen sekä rahoituksen kuntien ilmastosuunnitelmiille.

MÄÄRÄRAHAMUUTOKSET

Luonnonsuojelun rahoituksen kasvattaminen +210 milj. e

Valtion vanhojen metsien suojele +40 milj. e

Metsälahjavähennyksen lakkautus -8 milj. e

Kuntien ilmastoratkaisuiden rahoituksen palauttaminen +2,5 milj. e

Ympäristöjärjestöjen rahoituksen säilyttäminen +1 milj. e

MÄÄRÄRAHAMUUTOKSET / HIILINIELUJEN PELASTUSPAKETTI

Kosteikkoviljely +30 milj. e

Joutomaiden metsitys +5 milj. e

Metsätalouden tukien leikkaus -30 milj. e

Metsäkeskuksen toiminnan tehostaminen -4 milj. e

1.3 Kestävän arjen mahdollisuksia liikenteestä asumiseen

Turvallinen asuminen ja sujuva mahdollisuus liikkua ovat hyvän ja toimivan arjen keskeisimpää edellytyksiä. Siksi Vihreät panostaisi asumiseen sekä kestävien liikkumismuotojen mahdolistamiseen jokaiselle.

Hallituksen valinta leikata rakentamisen Ara-tuista on harkitsematonta. Erityisryhmien asumisen investointiavustuksista leikkaaminen tulee käytännössä tarkoittamaan, että entistä useampi vanhus tarvitsee tulevana vuosina ympärvuorokautista palveluasumista, kun omaan kotiin ei pysty tarvittavia korjausia tekemään. Siksi Vihreät peruisi nämä hallituksen leikkaukset.

Vihreät haluaa pitää huolta siitä, että eri puolella Suomea asuvilla ihmisiillä on nykyistä paremmat mahdollisuudet liikkua esimerkiksi työpaikalle tai harrastuksiin helposti ja ympäristön kannalta kestävästi.

Kestävä liikennepoliikka edellyttää panostamista raiteisiin ja joukkoliikenteeseen, kävelyn ja pyöräilyn edellytysten parantamista, lentoliikenteen tehottoimien tukien karsimista, autokannan uudistamista sekä

MÄÄRÄRAHAMUUTOKSET / LIIKENNE:

Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen +15 milj. e

Perusväylänpidon hankkeiden priorisointi -70 milj. e

Uusien väylähenkiden karsiminen -60 milj. e

Lentämisen tukien karsiminen -30 milj. e

Viihdemerenkulun tukien karmisinen -35 milj. e

Jakeluvelvoitteenvaihtumisen vaikutus valmisteeverotuloihin -99 milj. e

veroratkaisuja, jotka edistävät vihreää siirtymää pois fossiilienergiasta. Fossiilisista tuontipolttoaineista irtautuminen on tärkeää paitsi ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi, myös omavaraisuuden kasvattamiseksi.

Lisäksi peruisimme hallituksen päätöksen nostaa alempaa arvonlisäverokantaa, joka uhkaa kasvattaa joukkoliikenteen lippujen hintoja. Toisin kuin hallitus, Vihreät ei kiristäisi sähköautoilun verotusta, mutta me peruisimme hallituksen fossiilisten tuontipolttoaineiden ja suuripäästöisten autojen ajoneuvoveron ilmastolle haitalliset veronkevennykset.

Vaikean taloustilanteen keskellä on tehtävä myös epäsuosittuja päätöksiä. Lentäminen on ilmastolle haitallisim keino liikkua, mutta silti sitä verotetaan liikennemuodoista vähiten. Siksi Vihreät toteuttaisi reilun lentoveron.

MÄÄRÄRAHAMUUTOKSET / ASUMINEN:

Asumisneuvonta +2 milj. e

Ara-erityisryhmien investointiavustukset +85 milj. e

Ara-korjausavustukset +15 milj. e

VEROMUUTOKSET:

Ajoneuvoveron laskun peruutus +50 milj. e

Bensaveron laskun peruutus +149 milj. e

Reilu lentovero +150 milj. e

Sähköautojen veronkorotusten peruminen -10 milj. e

1.4 Uudistamalla maataloutta tuemme tuottajien toimeentuloaja Suomen huoltovarmuutta

Maataloudella on keskeinen rooli Suomen ilmasto-tavoitteiden saavuttamisessa. Ekologisesti kestävä ruoantuotanto on avain myös ruokaturvan parantamiseen. Maataloutta on uudistettava, jotta se olisi kestävä sekä ympäristön että tuottajien kannalta. Siksi on tärkeää, että Suomi on tekee vaikuttamistyötä ekologisen maatalouden puolesta paitsi Suomessa, myös EU:n tasolla.

Tärkein keino maatalouden ekologisen kestävyyden parantamiseen on siirtyminen lihantuotannosta entistä enemmän kasvipohjaiseen ruoantuotantoon ja täten helpottaa ihmisten mahdollisuutta tehdä arjessaan kestävämpiä valintoja. Eläinperäisten tuotteiden kulutus on puolitettava vuoteen 2030 mennessä. Suomella on mahdollisuus luoda kasvua kasvipohjaisesta ruuantuotannosta ja viennistä, mutta se vaatii paitsi ajattelutavan, myös tukipoliikan muutosta.

1.4.2 Turvaamme eläinten oikeudet

Vihreät haluavat, että eläinten oikeuksia vahvistetaan ja eläimistä pidetään huolta. Vihreiden vaihtoehdossa turkistarhaus lopetetaan luopumistuksia tarjoten, eläintuotannon tukia karsitaan ja valtion vientitukia ohjataan kasvipohjaisen ruuantuotannon edistämiseen.

Lisäksi panostaisimme eläinten hyvinvoinnin parantamisen jatkamiseen määriteltioiden. Me turvaisimme esimerkiksi eläinsuojeluvaltuutetun viran ja vahvistaisimme eläinsuojelupoliisin toimintaa.

MÄÄRÄRAHAMUUTOKSET

Turkistarhauksesta luopumisen tuki +10 milj. e

Eläinsuojeluvaltuutettu +0,3 milj. e

Eläintuotannon tuet -46 milj. e

Luonnonhaittakorvaus -30 milj. e

VEROMUUTOKSET

Maatalouden energiaveron palautus (fossiiliset) +30 milj. e

INVESTOINNIT

Investointipaketti kasvipohjaiseen ruuantuotantoon (30 milj. e, rahoitus MMM:n sisältä)

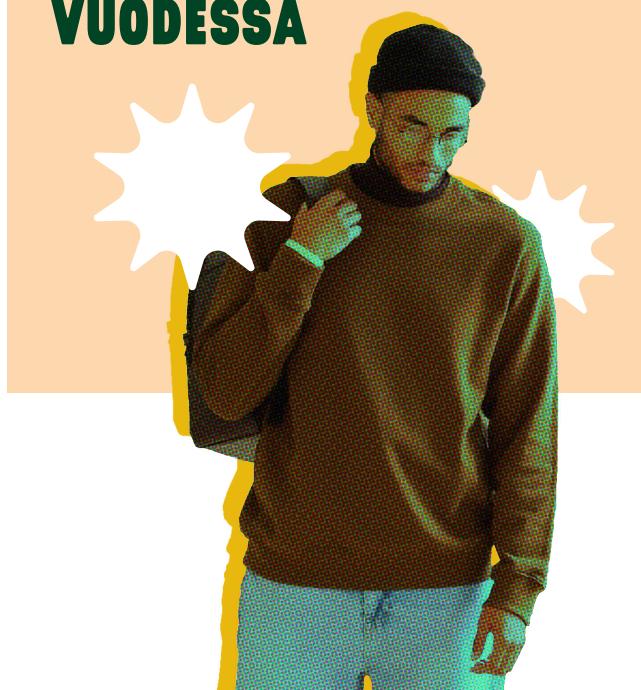
2.

TULEVAISUUS TURVATAAN PANOSTAMALLA LAPSIIN, NUORIIN, KOULUTÜKSEEN JÄ SIVISTYKSEEN

Suomessa kaikilla on oltava tasavertaiset mahdollisuudet laadukkaaseen koulutukseen ja sivistykseen. Hallitus leikkää koulutuksesta, mutta Vihreät panostaisi siihen lisää aina varhaiskasvatuksesta korkeakouluihin. Vihreät perusti taiteeseen ja kulttuuriin kohdistuvat leikkaukset ja laskisimme kirjallisuuden arvonlisäveron nollaan.

Vihreille on selvää, että vain koulutukseen ja sivistykseen panostamalla voimme rakentaa ja ylläpitää yhteiskuntaa, jossa kenestä tahansa voi tulla mitä tahansa. Yhteiskuntaa, jolla on mahdollisuus kasvaa ja menestyä.

**OPISKELIJALLE
2040 € ENEMMÄN
VUODESSA**

2.1 Panostamme koulutukseen ja aperoista tohtoreihin

Vihreät haluaa turvata jokaiselle laadukkaan koulutuspolun aina varhaiskasvatuksesta korkeakouluihin.

Me haluamme, että oikeus oppimisrauhaan toteutuu aina ja että jokainen voi kokea opinnoissaan onnistumisen hetkiä. Tämä edellyttää, että järjestelmämme tunnistaa erilaiset oppijat nykyistä paremmin.

Vihreiden tavoite on, että Suomen jokainen päiväkoti ja koulu on maailman paras. Meidän tulee varmistaa, että jokainen oppilas tai opiskelija voi kouluttautua juuri niin pitkälle kuin hän itse toivoo ja haluaa. Lisäksi osaamista tulee voida päivittää joustavasti aikuisiälläkin.

Siksi me peruisimme kaikki hallituksen koulutusleikkaukset.

Leikkaamisen sijaan lisäsimme opettajia ja ohjaajia niihin kouluihin ja päiväkoteihin, joissa oppilaiden lähtökohdat ovat kaikkein vaikeimmat. Vahvistaisimme koulutuspolun alkua turvaamalla kaksivuotisen esiopetuksen jatkon ja kehittämällä 5-8-vuotiaiden esi- ja alkuopetusta kokonaisuutena. Lisäksi parantaisimme varhaiskasvatuslaissa määriteltyä henkilöstömitoitusta osapäiväisten lastenkin osalta. Vihreät haluaa tehdä töitä sen eteen, että varhaiskasvatus on turvallinen ympäristö sekä lapsille että alan ammattilaisille kaikissa tilanteissa, kaikkialla Suomessa.

Vihreät ei leikkaisi ammatillisesta koulutuksesta vaan turvaisi ammatillisen koulutuksen saatavuutta, laajuutta ja riittävää lähiopetusta koko maassa. Toisen asteen opiskelijat ansaitsevat yhdenvertaiset opiskeluolosuhteet ja laadukasta opetusta. Heidän osaamisensa ja sen kehittäminen on kriittistä suomalaisen työelämän kannalta tilanteessa, jossa väestö ikääntyy ja osaajapula riivaa koko maata.

Opiskelijoille Vihreät loisi mahdollisuuksia kouluttauta ja suorittaa opintoja ilman huolta toimeentulosta ja velkaantumisesta. Opiskelun edellytysten turvaaminen on tärkeää paitsi Suomen osaamistason, myös opiskelijoiden mielenterveyden ja hyvinvoinnin näkökulmasta. Siksi Vihreät peruisi opintorahan indeksileikkaukset, korottaisi opintorahaa 50 eurolla, vähentäisi opintotuen lainapainotteisuutta ja siirtäisi opiskelijat takaisin yleisen asumistuen piiriin. Lisäksi Vihreät peruisi saavutettavaa opiskelija-asumista tukevan ARA-tuotannon leikkaukset.

MÄÄRÄRAHAMUUTOKSET

Ammatillinen koulutus +122 milj. e

Kuntien valtionosuudet +25 milj.e

Vapaa sivistystyö +19 milj. e

Opettajien täydennyskoulutus +15 milj. e

**Tasa-arvon edistäminen
esi- ja perusopetuksessa ja
varhaiskasvatuksessa +20 milj. e**

Koulumatkatuki +4 milj. e

**Opiskelijoiden asumistuen
muutokset +20 milj. e**

**Opintorahan korotus ja
kehittäminen +28 milj. e**

**Perusopetuksen ja
varhaiskasvatuksen tasa-
arvorahan korotus +30 milj.**

2.2 Lapset ja nuoret nostettava poliikan keskiöön

Kuten todettua, Vihreiden budjetissa ei leikata lapsilta, nuorilta tai heiltä, jotka ovat yhteiskunnassamme valmiaksi heikoimmassa asemassa ja suurimmassa ahdingossa.

Tämä on lupaus, jonka tulemme pitämään aina. Samaa ei voi sanoa Orpon hallituksesta.

Hallitus syventää lapsiperheköhyytä tilanteessa, jossa yli 120 000 lasta elää Suomessa jo valmiiksi köyhyydessä. Tämä osoitus vastuuttamuudesta ja piittamattomuudesta. Leikkaaminen lapsilta ja nuorilta ei tuo säästöjä, vaan luo ihmillistä hätää ja tulevaisuuteen kasautuvia kuluja.

Vihreät tuomitsee jyrkästi hallituksen lastensuojeluun ja nuorisotyöhön kohdistamat leikkaukset. Toisin kuin hallitus, Vihreät ei leikkaisi kouluita ja kotoutu-

PIENITULOISELLE PALKANSAAJAPERHEELLE 3984 € ENEMMÄN VUODESSA

misesta, pienituloisilta perheiden toimeentulosta tai sosiaali- ja terveyspalveluista.

Haluamme, että hallituksen leikkaukset nuorilta perutaan ja että etsivää nuorisotyötä ja nuorten syrjäytymisen vastaista työtä vahvistetaan. Lisäksi peruisimme hallituksen leikkaukset lastensuojelun kelpoisusvaatimuksiin.

MÄÄRÄRAHAMUUTOKSET

Kaksivuotisen esiopetuksen jatko ja joustava esi- ja alkuopetus +30 milj. e

Etsivä nuorisotyö ja nuorten syrjäytymisen ehkäisy +5 milj. e

Valtakunnalliset nuorisoalan avustukset +4 milj. e

Nuorten kuntoutuksen leikkausten peruminen +21 milj. e

Lastensuojelun jälkihuollon leikkauksen peruutus +24 milj. e

Lastenhoidon tukien uudistus

Lapsi- ja perhepolitiikan arvointineuvosto +0,4 milj. e

Kidutettujen lasten, nuorten ja perheiden kuntoutukseen +0,5 milj. e

Varhaiskasvatuksen mitoituksen korjaus +39 milj. e

Koulujen, oppilashuollon ja kodin väisen yhteistyön parantaminen +0,5 milj. e.

Perutaan kansaneläkkeen, takuueläkkeen ja sairauspäivärahan alaikärajan nosto 18 ikävuoteen +10 milj. e

Lastensuojelun kelpoisusvaatimusten hollentämisen peruminen +2 milj. e

2.3 Kulttuurista hyvinvointia, elinvoimaa ja resilienssiä

Taiteella ja kulttuurilla on suomalaisessa yhteiskunnassa merkittävä rooli. Luovien alojen ja kulttuurin merkitys on Suomen tulevaisuuden kannalta keskeinen, sillä ne synnyttävät innovaatioita ja yrityksiä, luovat uutta ja synnyttävät uusia osaajia. Suomessa luovat alat työllistävät jo nyt yli 120 000 ihmistä, joista liki kolmannes on yrityjiä. Kulttuuriala on merkittävä talouden veturi, joka ylläpitää yhteisöllisyyttä ja luo tilaa vuoropuhelulle ja ymmärrykselle.

Orpon hallituksen leikkaukset vaarantavat suomalaisen taiteen ja kulttuurin elinvoiman, sen saavutettavuuden ja edellytykset kehittyä. Alemman arvonlisäverokannan nousun myötä yhä useamman lapsen, nuoren ja heikommassa taloudellisessa tilanteessa olevan pääsy kulttuuripalveluiden pääsyn vaikeutuu kohtuuttomasti.

Vihreät vaatii, että taiteeseen ja kulttuuriin kohdistuvat leikkaukset perutaan. Lisäksi ehdotamme taiteilija-apurahojen määrän lisäämistä sekä rahoitukseen lisäämistä taidetestaaajatoiminnan laajentamiseen. Lisäksi ehdotamme, että Suomi laskee kirjojen arvonlisäveron nollaan kirjallisuuden saavutettavuuden, kirjailijoiden elinkeinon turvaamisen sekä lukutaidon parantamisen edistämiseksi. Vaadimme myös, että liikuntapalveluihin kohdennettavat leikkaukset perutaan.

MÄÄRÄRAHAMUUTOKSET

Kulttuurin tukeminen ja kulttuuriin kohdistuvien leikkausten peruminen +25 milj. e

Liikuntaan kohdistuvien leikkausten peruminen +11 milj. e

AV-tuotantokannustimen jatko

Yksityisen kopioinnin leikkausperuminen +5,5 milj. e

Hevosurheilun tuet -12 milj. e

VEROMUUTOKSET

Kirjallisuuden arvonlisävero nollaan -40 milj. e

3.

SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUIDEN KUSTANNUKSIA HILLITÄÄN AUTTAMALLA AJOISSA

Vihreät haluaa varmistaa, että Suomessa jokainen saa apua, hoitoa ja turvaa silloin, kun sitä tarvitsee.

Tämä edellyttää riittävää määrää osaavaa henkilöstöä ja sitä, että he saavat tehdä työtään uupumatta. Meidän on tehtävä konkreettisia toimia, jotta suomalaiset voivat paremmin ja saisivat elää nykyistä terveempinä. Tämä on paitsi ihmillisesti, myös taloudellisesti ainoa järkevä suunta.

Hyvä ja turvallinen arki tarkoittaa terveyttä ja turvaa jokaiselle aivan jokaiselle. Jokaisen on saatava hoitoa, apua ja turvaa silloin, kun sitä tarvitsee. Sosiaali- ja terveyspalveluiden painopistettä on siirrettävä kalliista erikoissairaanhoidosta ennaltaehkäisyyn ja perusterveydenhuoltoon. Vain näin kykenemme auttamaan ihmisiä ajoissa ja hillitsemään kustannusten kasvua.

MÄÄRÄRAHAMUUTOKSET

Hoitolakuun hollentämisen peruminen +121 milj.e

Terveydenhuollon asiakasmaksujen korotuksen peruminen +150 milj. e

Lääkekorvauskien karsimisen peruminen +21 milj. e

Perutaan ikääntyneiden ympärikuorokautisen hoivan henkilöstömitoituksen keventäminen +45 milj. e

Kela-korvausten uudelleenkohdistaminen

3.1 Uudistamme sote-palveluita

Sosiaali- ja terveyspalveluissa on kyse ihmisistä, hyvinvoinnista ja pahoinvoinnista, elämästä ja kuolemaesta. Siitä, autetaanko ihmisiä ajoissa vai annetaanko ongelmien kasautua. Panostaminen hyvinvoinnin edistämiseen, ongelmien ennaltaehkäisyyn ja tuottavuuden parantamiseen tuo säästöjä, purkaa hoitojonoja ja pitää kustannukset hallinnassa pidemällä aikavälillä.

Mikään järjestelmä tai malli ei kuitenkaan korvaaa ammattilaisia. Vihreät haluaa pitää huolen siitä, että alalla työskentelevien jaksamisesta ja hyvinvoinnista pidetään huolta sekä heille tarjotaan aidot mahdollisuudet reiluun palkkakehitykseen.

Henkilöstöpula, väestön ikääntyminen ja kustannusten kasvu rasittavat hyvinvoittialueiden arkea ja vaikeuttavat toiminnan kehittämistä. Hallituksen päätökset puolestaan vaikeuttavat suomalaisten pääsyä avun piiriin terveyskeskuksissa sekä sosiaalihuollossa. On selvää, että hallitukselta puuttuu aito tahto uudistaa julkisia sosiaali- ja terveyspalveluita.

Vihreät sen sijaan haluaa tehdä politiikkaa, jonka myötä jokainen tässä maassa saa hoitoa iästä, asuinpaikasta tai tulotasosta riippumatta. Vihreiden tavoitteena on turvata nopea hoitoon pääsy ja yhdenvertaiset palvelut.

Vihreät haluaa parantaa hoidon jatkuvuutta perusterveydenhuollossa. Potentiaalisia keinoja hoidon jatkuvuuden parantamiseksi ovat esimerkiksi moniammatillinen omalääkärimalli ja omatiimimalli, jossa potilaan hoitoa koordinoi esimerkiksi lääkärin, sairaanhoitajan, sosiaaliohjaajan ja fysioterapeutin muodostama tiimi. Keskeisenä elementtinä tulee olla potilaan ja lääkärin sekä potilaan ja hoitajan välisen hoitosuhteen jatkuvuus. Näin varmistetaan, että potilas saa hoitoa tutuilta ja pysyviltä ammattilaisilta, mikä tukee hoidon jatkuvuutta ja parantaa palveluiden laatuoa.

Suomessa joka viides kärsii myös tahattomasta lapsettomuudesta. Siksi Vihreät haluaa lisätä lapsettomuushoitojen saavutettavuutta kaikille.

Myös Kela-korvausten kohdistaminen myös yksityisen sektorin raskaudenaikeiseen seurantaan ja keskenmenojen tutkimiseen vahvistaisi merkittävästi lapsista haaveilevien hyvinvointia sekä tukisi syntyvyyttä. Hallituksen mallissa Kela-korvausilla on lähinnä tuettu suuria terveysjättejä. Vihreät näkee, että Kela-korvauskiin kipatut rahat tulisi ennenmin kohdentaa hyvinvoittialueille, joka edistäisi myös hoitojonojen purkua.

Vihreät ei hyväksy hallituksen päätöksiä heikentää hoitotakuuta, korottaa lääkkeiden omavastuuosuuksia tai asiakasmaksuja. Hallituksen leikkaukset asettavat ihmiset eriarvoiseen asemaan ja osuvat kipeästi kaikista heikoimmassa asemassa oleviin. Siksi Vihreät perui hallituksen sosiaali- ja terveyspalveluihin kohdistamat leikkaukset.

VEROMUUTOKSET

Laaja terveysvero +200 milj. e

Olutveron kevennyksen peruminen +25 milj. e

Alkoholiveron korottaminen +40 milj. e

3.2 Panostamme mielenterveyteen

Vihreät haluaa pysäyttää mielenterveyden kriisin.

Tutkimusten mukaan noin joka toinen suomalainen kamppailee elämänsä aikana mielenterveyteen liittyvien haasteiden kanssa. Samaan aikaan vain puolet heistä saa tarvitsemaansa hoitoa. Hoitoon pääsemisen vaikeus ja sen tuhoisat seuraukset voivat pahimmitaan viedä hengen.

Orpon hallituksen ratkaisu rajata terapiatakuu vain lapsille ja nuorille on yksinkertaisesti riittämätön. Moni lapsi elää perheessä, jossa vanhemmalla on hoitoa vaativa mielenterveysongelma. Meidän on pitkällä tähtäimellä kyettävä huolehtimaan siitä, että jokaisella iästää, sosioekonomisesta statuksesta tai tulotasosta riippumatta on aito pääsy mielenterveyspalveluiden piiriin.

Mielenterveyskriisi on iso haaste myös taloudelle ja työllisyydestelle. Mielenterveysongelmien hoitamattonuus aiheuttaa yhteiskunnalle jopa miljardien kustannukset. Samalla Orpon hallitus omalla poliittikallaan syventää ihmisten ahdinkoa leikkaamalla ja verottamalla ihmisten toimeentulosta, mutta ei haitoista.

Apua on saatava jo varhaisessa vaiheessa. Siksi ehdotamme lisäpanostuksia matalan kynnyksen mielenterveyspalveluihin. Työntekijöiden työsuojelua tulee vahvistaa psykososiaaliselta kuormitukselta. Lisäksi Vihreät ulottaisi terapiatakuun koskemaan ensin nuorisolain mukaisesti kaikkia alle 29-vuotiaita ja tulevaisuudessa laajentaisi sen koskemaan kaikkia iästä riippumatta.

MÄÄRÄRAHAMUUTOKSET

Terapiatakuun toteuttaminen alle 29-vuotialle +21 milj. e

Lisätään matalan kynnyksen palveluita ja panostetaan täsmätyökykyisten työllistäminen +5 milj. e

Vahvistetaan työntekijöiden työsuojelua psykososiaaliselta kuormitukselta.

3.3 Turvaamme hyvinvoittialueiden toimintaedellytykset

Hyvinvoittialueet aloittivat työnsä vaikeassa tilanteessa koronakriisin jälkeisessä ajassa.

Henkilöstöpula, väestön ikääntyminen ja kustannusten kasvu rasittavat alueiden arkea ja vaikeuttavat toiminnan kehittämistä. Silti Orpon hallitus on käytännössä kieltäytynyt etsimästä ratkaisuja näihin ongelmuihin.

On selvää, että haastavassa taloustilanteessa hyvinvoittialueiden talouteen on luotava liikkumavaraa. Hillitsisimme hyvinvoittialueiden vuokralääkärikustannuksia ja antaisimme hyvinvoittialueille lisääikaa alijäämien kattamiseen. Nyt hallitus pakottaa hyvinvoittialueet lyhytnäköisiin ja vaarallisiin leikkauksiin. Viireät antaisi hyvinvoittialueille lisäksi verotusoikeuden, joka kannustaisi kustannustehokkuuteen ja vahvistaisi alueiden autonomiaa vaikuttavimpien hoitomuotojen hyödyntämisessä.

Mikään edellä mainituista ei kuitenkaan yksin riitä. Meidän on pidettävä huolta siitä, että alueilla on saatavilla riittävissä määrin myös työvoimaa. Tämä edellyttää paitsi työhön johtavan maahanmuuton edistämistä ja sen eteen kasattujen esteiden purkamista, myös sitä, että nykyisestä työvoimasta ja heidän toimeentulostaan pidetään huolta. Hallituksen matalapalkkaiset alat palkkakuoppaan kahlitseva vientivetoinen palkkamalli ei tätä tee.

Hallituksen sosiaali- ja terveysalan järjestöille kohdistamat leikkaukset ovat suoraan leikkauksia

ennaltaehkäisevään työhön. Järjestöillä on tärkeä rooli hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä ja niden panos esimerkiksi lastensuojelutyöhön sekä vanhemmuuden tukeen on korvaamaton. Nämä järjestöt paikkaavat myös sotejärjestelmämme sekä hyvinvoittialueidemme haasteita, joita hallitus leikkauksillaan syventää. Siksi Viireät perui hallituksen sosiaali- ja terveysalan järjestöille kohdistamat leikkaukset.

MÄÄRÄRAHAMUUTOKSET

Sotejärjestöjen leikkausten peruminen +80 milj. e

MUUT MUUTOKSET

Hyvinvoittialueille lisääikaa alijäämien kattamiseen

Liikkumavaraa hyvinvoittialueille vuokralääkärikustannusten hillitsemisellä

Maakuntaveron valmistelu

4.

TASA-ARVOA JA IHMISOIKEUKSIA TULEE PUOLUSTAA TINKIMÄTTÄ

Vihreän poliikan ytimessä on, että kaiken yhteiskunnallisen toiminnan on perustuttava ihmisoikeuksien ja yhdenvertaisuuden kunnioittamiseen.

Vihreät haluaa rakentaa yhteiskuntaa, missä jokaisella on mahdollisuus olla oma itsensä. Meidän on tuettava niitä, joiden mahdollisuksia toimia yhteiskunnassa rapauttavat ennakkoluulot, vaikeat olosuhteet, heikko sosioekonominen asema tai tausta. Vihreille on selvää, ettei mikään yksittäinen ominaisuus ei saa määrittää yhteiskunnan silmissä yksilön arvoa tai ihmisyyttä.

Vihreät näkee Suomen monikulttuurisuuden rikkautena. Me haluamme, että täällä asuvat ovat aidosti osa yhteiskuntaa. Että he voivat opiskella, työllistyä ja kokea olevansa tervetulleita. Tasa-arvo ja sen edistäminen sekä ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperaatteen kunnioittaminen on osa suomalaista historiaa. Valitettavasti tästä historiaa Orpon hallitus on nyt kirjoittamassa uudestaan.

**TYÖTTÖMÄLLE
888 € ENEMMÄN
VUODESSA**

4.1 Torjumme köyhyyttä

Köyhyyden torjunta on yksi Vihreän poliittikan keskeisimmistä tavoitteista. Suomalainen hyvinvointivaltio voi olla nimensä veroinen ainoastaan silloin, kun hyvinvointi jakautuu tasaisesti ja myös kaikista haavoittuvimmassa asemassa olevista pidetään huolta. Vihreät haluavat, että yhteiskunta kannattee riittävästi heitä, jotka uhkaavat pudota köyhyyteen esimerkiksi äkisti sairauden, työttömyyden tai muilla tavoin äkisti muuttuneen elämäntilanteen seurauksena.

Petteri Orpon hallitusohjelma sen sijaan ei torju, vaan päinvastoin syventää köyhyyttä ja lisää eriarvoisuutta yhteiskunnassa. Orpon hallitus toteuttaa rajuja leikkauksia, joiden vaikutukset osuvat ennen kaikkea heihin, joilla on jo valmiiksi vaikeaa. Hallitus syventää köyhyyttä yhteiskunnassa leikkaamalla muun muassa sosialiturvasta, asumistuesta sekä kunnille maksettavasta palkkatuesta. Samalla hallitus tulee pudottaneeksi yli 17 000 lasta köyhyyteen.

Meille Vihreille tämä ei käy.

Vihreät peruisi hallituksen leikkaukset asumistukeen sekä kunnille maksettavaan palkkatukeen. Me palauttaisimme työttömyysturvan suojaosat sekä lapsikorotukset sekä peruisimme hallituksen maksettaviin etuuksiin asettaman indeksileikkurin. Suojaosat kannustavat saamaan työn syrjästä kiinni ja osoittavat, että pienikin työ on arvokasta.

Perustulo on ollut pitkään Vihreiden tavoite, joka ratkaisisi monia sosialiturvaan liittyviä haasteita. Perustulon aiemmat kokeilut ovat jäneet monin tavoin puolitiehen. Siksi esitämme, että uutta perustulokokeilua varten varataan 20 miljoonaa euroa ja se toteutetaan vuoteen 2027 mennessä.

MÄÄRÄRAHAMUUTOKSET

Perustulopilotti +20 milj. e

Asumistuen leikkausten peruminen yhteensä +342 milj. e

Työttömyysturvan suojaosien ja lapsikorotusten palauttaminen +129 milj. e

Etuksien indeksileikkausten peruuttaminen +50 milj. e

Perutaan leikkaukset työttömyysturvan korotusosiin ja korotettuihin ansio-osiin sekä perutaan osittaisen työmarkkinatuuen vähimäismääärän pienentäminen 35 prosenttiin +26 milj. e

Palautetaan kunnille maksettava palkkatuki +37 milj. e

VEROMUUTOKSET

Perutaan 10% alv-kannan korotus 14% alv-kantaan -211 milj.e

Siirretään kuukautissuojet, inkontinenissuojet ja lasten vaipat 10% alv-kantaan -4,8 milj.e

MUUT MUUTOKSET

Väillisten verojen muutoksen indeksivaikutukset -140 milj. e

4.2 Autamme aina apua tarvitsevia

Vihreät haluaa rakentaa Suomea, joka edistää globaalialia oikeudenmukaisuutta sekä tekee yhteis-työtä kehittyvien maiden kanssa rauhan ja vakauden, tasa-arvon, demokratian ja kestävän kehityksen puolesta. Me emme halua, että Suomi kääntää selkänsä maailmalle ja apua tarvitseville.

Apuja ja turvaa kaipaavia ihmisiä on maailmassa ilmatkriisin, konfliktien ja vainon seurauksena enemmän kuin koskaan. Heistä peräti 40 prosenttia on lapsia. Tällaisena aikana Orpon hallituksen aikomus leikata rajusti kehitysyhteistyöstä ja laskea pakolaiskiintiö historiallisen alas on täysin vastuuton. Suomen on kannettava kortensa kekoon globaalini vastuun kantajana. Siksi Vihreät perui hallituksen kehitysyhteistyöhön kohdistamat leikkaukset ja edistäisi lisäinvestoinneilla avun tarjoamisen mahdollisuutta siellä, missä sitä eniten tarvitaan.

Suomen on pystyttävä auttamaan ihmisiä siellä, missä he apua kaipaavat. Yhtäläillä Suomen on kyettävä auttamaan heitä, jotka tänne tulevat ja jotka täällä jo ovat. Vihreät ei leikkaisi pakolaiskiintiöstä, vaan kasvattaisimme sitä. Me tiedämme, että kiintiö-pakolaisjärjestelmä on tehokas tapa auttaa kaikkein häädänalaisimpia ihmisiä turvaan. Siksi ehdotamme pakolaiskiintiön nostamista aluksi 1500 henkilöön, vastaanottorahan korottamista sekä hallituksen paperittomien terveydenhuoltoon kohdistamien leikkauosten perumista.

MÄÄRÄRAHAMUUTOKSET

Kehitysyhteistyön lisäpanostus ja leikkausten peruminen +200 milj. e

Pakolaiskiintiön leikkausten peruminen ja nostaminen (1500 hlö) +10 milj. e

Palautetaan VGK-tuet, rauhanavustukset ja UTP-tuet +3,1 milj. e

Perutaan leikkaus siviilikriisihenkilöstön osallistumisesta kriisinhallintaan +2 milj. e

4.3 Edistämme aina tasa-arvoa

Vihreiden tavoite on, että Suomessa ihmiset voisivat tavoitella unelmiaan sukupuolestaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan, sosioekonomisesta statuksestaan tai etnisestä taustastaan riippumatta eikä yksikään näistä saa muodostaa esteitä osallisuuteen yhteiskunnassa.

Sukupuolten välinen tasa-arvo toteutuu Suomessa kuitenkin edelleen vain osittain. Sukupuolittunut väkivalta on Suomessa merkittävä ja todellinen ongelma. Tiedämme, että Suomi on edelleen yksi Euroopan vaarallisimmista maista naisille. Vaikka väkivalta kulttuurin kitkemiseen vaikuttavat yhteiskunnat asenteet, arvot ja normit, naisiin kohdistuvaa väkivaltaa voidaan torjua ja sen uhreja auttaa myös konkretian tasolla. Siksi Vihreät investoisi sukupuolittuneen väkivallan ehkäisemiseen ja turvakotitoiminnan ylläpitämiseen sekä uusien turvakotien rahoittamiseen selvästi Orpon hallitusta enemmän.

Me tiedämme niin ikään, että sukupuolet ovat yhä keskenään eriarvoisessa asemassa, mitä tulee esimerkiksi taloudelliseen tilanteeseen sekä palkka- ja urakehityksen mahdollisuuksiin. Me Vihreät emme toteuttaisi hallituksen vientivetoista palkkamallia, joka kahlitsee naisvaltaiset matalapalkkaiset alat ikuiseen palkkakuoppaan.

Myös pienillä teoilla on merkitystä. Vihreät purkaisi sukupuolten välistä taloudellista eriarvoisuutta laskemalla kuukautissuojien arvonlisäveroja. Lisäksi panostaisimme myös raskaana olevien päihteitä käyttävien palveluihin. Lisäksi korottaisimme varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tasa-arvorahaa, panostaisimme vammaispalveluihin toteuttamiseen hallitusta enemmän sekä peruisimme hallituksen yhdenvertaisuussuunnitelmiin kohdistamat leikkaukset.

MÄÄRÄRAHAMUUTOKSET

Sukupuolittuneen väkivallan ehkäiseminen +5 milj. e

Vammaispalveluihin panostaminen +25 milj. e

Turvakodit +10 milj. e

Raskaana olevien päihteitä käyttävien hoitojärjestelmä +3 milj. e

Paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat sekä varhaiskasvatuksen yhdenvertaisuussuunnitelmat +0,5 milj. e

5.

TALOUTTA UUDISTAMALLA LUOMME TYÖLLISYYTTÄ JA KASVUA

Vihreät haluaa uudistaa Suomen taloutta kestävästi ja oikeudenmukaisesti. Suomen talous on suurien haasteiden edessä. Ilmastokriisi ja luontokato murentavat talouden perusteita ja Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa luo arvaamattomuutta talouden kehitykseen. Osaajista ja työvoimasta on pulaa, kun väestö ikääntyy ja julkinen velka kasvaa.

Samaan aikaan vihreä siirtymä tarjoaa ennennäkemättömän taloudellisen mahdollisuuden. Tähän mahdollisuuteen Suomessa on nyt tartuttava. Vihreät on toistuvasti osoittanut, että taloutta on mahdollista tasapainottaa niin, että lapsilta, nuorilta, vähävaraisilta ei leikata tai luonto- ja ilmastotoimista tingitä.

Velkaantumisen taittaminen ei edellytä epäinhimelistä poliittikkaa, jossa taakka talouden tasapainosta kasataan niiden harteille, joilla on jo valmiiksi kaikkein vähiten.

Vaikka Orpon hallitus toteuttaa taloutta tasapainottaan mittavia leikkauksia, ei hallituksen politiikka ei ole onnistunut vastaamaan kolmeen Suomen talouden suureen haasteeseen: heikkoon tuottavuuskehitykseen, osaajapulaan, sekä ilmastokriisin ja luontokodon pysäyttämiseen.

Vihreiden vaihtoehtobudjetissa keskitytään näiden haasteiden torppaamiseen.

5.1 Ehkäisemme osaajapulaa

Vihreille on selvää, että Suomeen pitää päästä nykyistä helpommin tekemään töitä.

Samalla täällä jo yrityväistä ja työtä tekemistä on pidettävä nykyistä parempaa huolta sekä tuettava heitä oman osaamisen kehittämisenä. Osaavan työvoiman saatavuus on jo vuosia ollut yksi keskeisimmistä suomalaisyritysten kasvun esteistä. Siksi meillä ei ole varaa menettää täällä töitä tekevistä yhtäkään.

Vihreät luopuisi työperäisen maahanmuuton saattavuusharkinnasta, puolittaisi perheenyhdistämisen tulatorajat sekä helpottaisi jo maassa olevien työllisty mistä laajalla keinovalikoimalla. Lisäksi ottaisimme käyttöön työnhakuviisumin, jotta osaajilla ympäri maailman olisi mahdollisimman matala kynnys tulla ja työllistyä Suomeen. Vihreät panostaisi työn kautta tapahtuvaan kotoutumiseen, opiskeluun ja kielen oppimiseen. Puuttuisimme liian tiukkoihin kielitaitovaatimuksiin julkisella sektorilla ja panostaisimme pätevöitymisen polkuihin. Tekisimme ulkomaisille osaajille pankkipalveluiden avaamisesta helpompaa ja palvelupoluista sujuvampia. Samalla lisäisimme englanninkielisiä varhaiskasvatus- ja koulupaikkoja.

Toisin kuin hallitus, me emme leikkaisi 60 miljoonaa kotoutumisesta tilanteessa, jossa maahanmuuttoon pitäisi panostaa suomalaisia yrityksiä kurittavan osaajapulan ratkaisemiseksi.

Osaajapulaa ei kuitenkaan ratkaista tai kasvua lisätä ilman riittäviä panostuksia koulutukseen. Valitettavasti Orpon hallitus ei näitä panostuksia tee, pään vastoin. Hallitus leikkaa merkittävästi ammatillisen koulutuksen rahoitusta, vaikka Suomessa on tällä hetkellä huutava pula ammatillisista osaajista. Hallitus myös leikkaa aikuiskoulutustuesta sekä jatkuvasta oppimisesta, vaikka Suomeen tarvittaisiin kipeästi uusia osaajia aina päiväkodeista vihreän siirtymän yrityksiin.

Vihreät toimisi toisin. Me peruisimme Orpon hallituksen leikkaukset ammatilliseen koulutukseen. Me lisäisimme korkeakoulujen aloituspaikkoja ja peruisimme kuntien valtionosuuksien indeksijäädytykset. Panostaisimme jatkuvaan oppimiseen sekä aikuiskoulutustukeen. Lisäksi esitämme erillistä opintoseteliä avoimeen korkeakouluun niille toiselta asteelta valmistuville, jotka jäävät ilman jatko-opiskelupaikkaa ja panostaisimme oppimisen jatkuvaan tukeen.

MÄÄRÄRAHAMUUTOKSET

Korkeakoulujen aloituspaikat +20 milj. e

Lukuvuosimaksujen korotusten peruminen +5 milj. e

Jatkuva oppiminen ja aikuiskoulutustuki + 10 milj. e

AMK-harjoittelukorvaukset +12 milj. e

Avoimen korkeakoulutuksen opintoseteli +3 milj. e

Työhön johtavan maahanmuuton vauhdittaminen +13 milj.e

Maahanmuuton kiristyksen peruminen -17 milj.e

Perutaan leikkaus kotoutumiseen ja tulkkauspalveluihin +61 milj.e

Lisätään englanninkielisten päivähoido- ja koulupaikkojen saatavuutta +10 milj. e

5.2. Puutumme laahavaan tuottavuuskehitykseen

Vihreät näkee, että Suomen julkista taloutta tulee vahvistaa määärätietoisesti. Yksi keskeisistä ratkaisuista tässä onnistumiseksi on tuottavuuden kasvattaminen. Rajallisia resursseista on saatava lisää arvonlisää. Tuottavuuskehitys on Suomessa kuitenkin heikkoa ja olemme jääneet verrokkimaista pahasti jälkeen.

Suomi käyttää kokoonsa nähdien aivan liikaa luonnonvaroja. Euroopan unionin laajuisessa tarkastelussa olemme kärkisijoilla, mitä tulee luonnosta saatavien materiaalien käyttöön yhtä henkeä kohden. On selvää, että taloutemme ylittää planeetan kantokyvyn useilla mittareilla.

Samalla Suomen taloudella menee huonosti. Yhdessä nämä kaksi muodostavat yhtälön, jonka ratkaisemiseksi tarvitaan nopeita ja tehokkaita toimia.

Tuottavuuden kasvattamiseen ei ole olemassa oikotietä. Avainasemassa ovat riittävät panostukset koulutukseen, työperäiseen maahanmuuttoon sekä tutkimus-, kehitys- ja innovatiotoimintaan (TKI). Samalla varoja tulee ohjata sinne, missä tuottavuus voi kasvaa, ei ympäristöä kuormittaville auringonlaskun alioille.

Vihreät näkee, että julkisia TKI-varoja tulee suunnata etenevissä määrin sinne, minne yksityiset eivät sijoita, kuten perustutkimukseen. Muuten vaaranaan on, että TKI-tukien rooli muodostuu tehottomaksi ja markki-

noita vääristäväksi. Samalla korkeakoulujen keskeinen rooli yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisijana ja tutkimusperustaisten innovaatioiden synnyttäjänä tulee tunnistaa TKI-rahoituksessa nykyistä paremmin.

Tuottavuuden kasvattamiseksi tarvitaan myös riittäviä panostuksia maahanmuuttoon. Vähimmäisvaatimuksena hallitukselle tulisi olla työperäistä maahanmuuttoa jarruttavien esitysten peruminen. Se, että esimerkiksi osaajan tulisi poistua Suomesta kolmen tai kuuden kuukauden kuluttua työsuhteensa päättymisestä, on yksinkertaisesti järjetön esitys tilanteessa, jossa työvoimasta ja osaajista on yrityksissä huutava pula. Kun samaan aikaan Suomen houkuttelevuus kansainvälisen osaajien keskuudessa on pudonnut huolestuttavalle tasolle, on tarvetta selville suunnan muutokselle. Vihreille ei riitä, että tavoittemme keskitasoa: Suomen tulee olla kansainvälisen huippuosaajien silmissä maailman paras vaihtoehto.

Tuottavuuskehityksen vauhdittamiseksi myös yritystukia on kohdistettava nykyistä fiksummin. Suomi jakaa valtavan määän yritystukia aloille, joissa tuottavuuskehitys on varsin heikkoa, vaikka olemassa on myös toisenlaisia vaihtoehtoja. Väärin kohdistuvat yritystuet ovat tutkitusti yksi suurimmista esteistä talouden tuottavuuden kehityksen tiellä. Ympäristölle haitallisten tukia leikkaamalla voisimme vahvistaa paitsi Suomen taloutta myös ympäristön tilaa.

Yritysten verotuksessa on pyrittävä selkeyteen suhteessa toimialoihin ja yritysten rakenteeseen. Yksi ilmeinen puute yritysten verotuksessa on listaamattomien yhtiöiden osinkoverotuksen huojennus. Nykyinen huojennus suosii aineellista varallisuutta aineettoman varallisuuden kustannuksella ja kohtelee näin yrityksiä keskenään eriarvoisesti. Osinkotulojen alhainen verotus kannustaa myös muuntamaan ansiotuloja pääomatuloiksi, ja kannustaa käyttämään yhtiötä henkilökohtaisen varallisuuden hallinnointiin.

Vihreät esittää, että listaamattomien yhtiöiden osinkoverotusta muutetaan neutraalimpaan ja markkinoiden tehokasta kilpailua edistäävään suuntaan. Verouudistus myös auttaisi valtion taloutta haastavassa taloudellisessa tilanteessa. Samalla Vihreät tunnistaa tarpeen uudistaa Suomen verojärjestelmää kokonaisvaltaisesti. Haluamme myös tulevaisuudessa varmistaa, että työn ja yritymisen verotus kannustaa aina työn tekemiseen, työn vastaanottamiseen ja tarjoamiseen sekä uralla etenemiseen.

Lisäksi puuttuisimme tehokkaasti harmaaseen talouteen, joka tuottaa mittavia haittoja niin kansantaloudelle kuin laillisesti toimiville yrityjille. Me laajentaisimme veronumeron käyttöä kiinteistö- ja ravintolapalvelualoille, ottaisimme käyttöön fiskaalisen kassajärjestelmän sekä lisäisimme resursseja harmaan talouden selvitysyksikön toimintaan.

MÄÄRÄRAHAMUUTOKSET

**Harmaan talouden torjunta
-90 milj. e**

**Julkisten hankintojen kehittäminen
-90 milj.e**

TKI-rahojen uudelleenkohdistus

VEROMUUTOKSET

Osakesäästötilin korotuksen peruminen +10 milj.e

**Listaamattomien yhtiöiden osinkoverotuksen kehittäminen
+430 milj. e**

5.3 Vauhditamme vihreää siirtymää

Suomen menestys edellyttää, että Suomeen investoidaan. Vihreiden tavoitteena on, että Suomesta tehdään kansainvälisten investointien kärkimaan. Siihen Suomi tarvitsee kaiken kokoisia yrityksiä. Tavoitteena on oltava yrityskentän vahvistuminen niin, että yhä useampi yritys kasvaa, työllistää ja kansainvälistyy. Vihreät tukee hallituksen monia tähän tähtääviä toimia, mutta tunnistaa myös monia sellaisia kasvun mahdollisuksia, joita hallitus jättää käyttämättä.

Vihreä siirtymä on Suomen talouden suurin mahdollisuus. Elinkeinoelämän keskusliiton mukaan Suomeen on vireillä investointeja jopa miljardien eurojen edestä. Jotta nämä potentiaaliset investoinnit saadaan realisoitua ja kotiutettua Suomeen, on lähivuosina kriittistä hyödyntää käytettävissä olevat pelimerkit oikein.

Hallitus linjasi kevään kehysriihessä toteuttavansa erillisen verotuen suurten vihreän siirtymän investointien vauhdittamiseksi. Vihreät tukee tätä investointien vauhdittamiseen tähtäävää keinoa, mutta vahvisimme sitä. Pidentäisimme verotuen kestoa ja avaisimme tuen myös pienemmille hankkeille. Haluamme varmistaa, että verotuki edistää aidosti kestävää vihreää siirtymää.

Orpon hallitus toteuttaa 4 miljardin euron investointihelman, joka kohdentuu pääasiassa liikenteeseen. Myös Vihreät vauhdittaisi investointeja, mutta tekisimme sen toisin. Vihreiden paketti on kooltaan hallituksen pakettia maltillisempi, sillä emme luopuisi ilmastorahastosta tai ottaisi tuloutuksia valtion asuntorahastosta..

Osana investointipakettia investoimme itä-Suomeen. Vahvistaisimme itäisen Suomen saatavuutta nopeuttamalla raideyhteyksiä sekä parantamalla laajakaistainfraa. Lisäksi vahvistetaisimme alueen matkailun edellytyksiä, vauhdittaisimme alueen pk-yritysten tki-panostuksia ja kantaverkon rakentamista alueelle. Samalla antaisimme kunnille mahdollisuuden matkailuveroon, jonka avulla kunnat voivat halutessaan kerätä varoja esimerkiksi alueen kehittämiseen tai matkailupalveluiden parantamiseen.

Vihreät investoisi myös toimivaan liikenteeseen. Liikenneinvestoinneissa Vihreiden painopiste on vahvan raideverkoston kehittämisessä. Raideyhteyksien tulee olla nykyistä sujuvampia ja nopeampia kaupunkiseutujen välillä. Onnistuneilla investoinneilla

raiteisiin voidaan vähentää myös Suomen sisäistä lentoliikennettä ja täten torjua ilmastokriisiä.

Myös kiertotalous on avainasemassa siirtymässä kohti kestävämpää talousjärjestelmää. Vihreiden tavoitteena on kiertotalous, joka leikkää luonnonvarojen ylikulutusta, mutta ei ihmisten hyvinvointia. Kiertotalouden edistämisen kannalta on tärkeää, että vanhat tuotteet ohjataan kiertoon sen sijaan, että ne päätyisivät jätteeksi. Tätä voidaan tukea erilaisilla ohjauskeinoilla, kuten jäteveroa ja juomapakkausveroa laajentamalla. Jätteenpolttovero yhdistettynä muihin kiertotalouden ohjauskeinoihin puolestaan vauhdittaa jätteen synnyyn ehkäisyä ja kierrätystä jätteen polton sijaan.

Osana investointipakettia suuntaisimme yrityspuolelle nykyistä laajemman TKI-verokannustimen. Samalla vaikuttaisimme siihen, että vihreää siirtymää edistetään koko Euroopan tasolla. Tämä edellyttää EU:n laajuisten yhteisten rahoitusinstrumenttien kehittämistä.

VEROMUUTOKSET

**Kiertotaloutta edistävät verot
+75 milj. e**

**Laajempi TKI-verovähennys
yrityksille**

**Suurten vihreän siirtymän
investointien verotuen
laajentaminen ja kehittäminen**

5.4 Panostamme pieniin ja keskisuuriin yrityksiin

Orpon hallituksen lyhytnäköiset ratkaisut velkaantumisen taittamiseksi osuvat erityisesti pieniin ja keskisuuriin yrityksiin. Esimerkiksi hallituksen päätös korottaa arvonlisäveroa osuu nimenomaan niihin yrityksiin, jotka eivät saa vyörytettyä tästä veronkorotusta asiakkaiden maksettavaksi hintoja nostamalla. Vihreät helpottaisi pienien ja keskisuurten yritysten tilannetta suuntaamalla pk-yrityksille erillisen toimenpiteohjelman sekä perumalla hallituksen päätöksen alempien arvonlisäverokantojen korotuksesta.

Vihreät myös laajentaisi yritysten alv-verovapautta 30 000 euroon. Tämä helpottaisi pienien yritysten tilannetta sekä kannustaisi yrittämiseen ja riskien ottamiseen. Lisäksi panostaisimme yritysten saamaan kilpailuneuvontaan sekä ennakkolliseen tukeen. Kaikenkokoisille yrityksille on oltava mahdollista kehittyä, kasvaa ja työllistää.

Tätä edistääkseen Vihreät toteuttaisi myös valtakunnallisen HelpDesk -palvelun, joka antaisi pienille yrityksille yrityskohtaista neuvontaa ensimmäisen työntekijän palkkaamiseen. Palkkaaminen on pienille yrityksille suuri asia ja byrokratia voi olla monimutkista. Yrityskohtainen neuvonta pienentäisi riskiä ja tukisi ensimmäisen työntekijän palkkaamista. Business Finlandin toiminta laajentaisimme niin, että mikro- ja yksitysyrityksille olisi sen sisällä oma ohjelma, joka tukisi näiden yritysten kasvua ja kansainvälistymistä.

Vaikka julkinen sektori hankkii tavaraita ja palveluita vuosittain yli 40 miljardilla euolla, on Suomessa edelleen liian vähän kilpailua hankinnoista. Vihreät näkee tärkeänä kehittää hankintoja on niin, että myös pienillä yrityksillä on mahdollisuus päästää niihin kiinni. Siksi jakaisimme hankintoja pienempiin osiin ja lisäisimme

niin sanottuja innovatiivisia hankintoja, joissa hankitaan tuloksia tietyn toiminnan tai tavaran sijaan.

Lisäksi Vihreät helpottaisi konkurssiin joutuneiden yrittäjien tilannetta. Me muutaisimme ulosoton kohdentamisjärjestystä sekä helpottaisimme uuden yrityksen perustamista ja toiminnan käynnistämistä konkurssin jälkeisessä ajassa. On koko yhteiskunnan etu, että konkurssin tai ylivelkaantumisen jälkeen yrityjä pääsisi helpommin jaloilleen nykyistä helpommin. Pienyrittäjien arkea ei saisi varjostaa jatkuva pelko ja huoli oman liiketoiminnan tulevaisuudesta ja toimeentulosta.

MÄÄRÄRAHAMUUTOKSET

Riita-asioiden käsittelyn nopeuttaminen ja kilpailuneuvonnan parantaminen +1 milj. e

Konkurssineuvonta ja re-startupilanteiden tuki +1 milj. e

Julkisten hankintojen kehittäminen ja avaaminen pienille yrityksille

Työllistämisen valtakunnallinen HelpDesk +1 milj.e

Pienten yritysten ohjelma Business Finlandiin +2 milj. e

VEROMUUTOKSET

Vähäisen toiminnan alarajan korottaminen 30 000 euroon -35 milj.e

VIHREÄN VAIHTOEHTOBUDJETIN TYÖLLISYYS- VAIKUTUKSET

*Vihreiden tavoitteena on lisätä työllisten määrää **150 000** ja saavuttaa **80 prosentin työllisyysaste** vuoden 2030 loppuun mennessä.*

Uudet osaajat

Puolittaisimme perheenyhdistämisen tularajat, ottaisimme käyttöön työnhakuviisumin, lisäsimme lähtömaakoulutusta ja luopuisimme saatavuus-harkinnasta. Tekisimme kansainvälisten osaajien työnantajien maksamista muutto- ja matkakuluista verottomia, nopeuttaisimme lupien saamista, maahan pääsyä ja asettautumista mm. automatisaatiota lisäämällä. Lisäisimme englanninkielisiä varhaiskasvatus- ja koulutuspaikkoja.

TAVOITE:

+ 70 000 uutta työllistä

Ansiotulo- verotuksen muutokset

Siirtäisimme verotuksen painopistettä työnteosta haittoihin. Keventäisimme ansiotuloverotusta hallituskauden aikana suhdannetilanteet huomioon ottaen. Kohdistaisimme veronkevennykset erityisesti pieni- ja keskituloisille. Toteuttaisimme korotetun työtulovähennyksen nuorille ja työllistyville pitkä-aikaistyöttömille.

TAVOITE:

+ 10 000 uutta työllistä

Kotoutumisen parantaminen

Höllentäisimme julkisella sektorilla kielitaitovaatimuksia ja panostaisimme työn ohessa suoritettaviin pätevöitymiskoulutukseen. Lisäisimme oppisopimuskoulutuksen käytööä kotoutumisen ja kielenoppimisen edistämisesessä. Sujuvoittaisimme pankkipalveluiden avaamista ja palvelupolkuja ja parantaisimme mahdolisuuskauduja suorittaa suomen tai ruotsin kielen opintoja työn ohella.

Mahdollistaisimme Suomeen kotoutuneille ja työllelistyneille maahanmuuttajille työluvan saamisen maahantulon syystä riippumatta. Lisäisimme kaikkiin oleskelulupiin automaattisesti oikeuden työntekoon oleskeluluvan voimassaoloikana. Peruisimme hallituksen kotoutumiseen kohdistetut leikkaukset.

TAVOITE:

+ 30 000 uutta työllistä

Ansioturvan uudistaminen

Uudistaisimme ansioturvaa porrastamalla ansioturvan tason. Toteuttaisimme työssäoloehdon euroistamisen ja seuraisimme aktiivisesti sen sukupolivaikutusta. Työssäoloehdon porrastaisimme siten, että jo 5 kuukauden työssäololla voi ansaita hieman lyhyemän ansioturvan. Palauttaisimme työttömyysturvan suojaosat sekä lapsikorotukset.

TAVOITE:

+ 30 000 uutta työllistä

Työurien pidentäminen

Vahvistaisimme työssäjaksamissa puuttumalla työn psykososiaaliseen kuormitukseen. Vähentäisimme työkyvyttömyyseläkkeiden määrää mm. toteuttamalla laajempi terapiatakuu, panostamalla täsmätyökykyisten työllistämiseen ja lisäämällä matalan kynnyksen palveluja. Uudistaisimme kotihoidon tuen joustavaksi lastenhoidon tueksi, joka kannustaa hoitamaan lasta kotona 1–2-vuotiaaksi, nostaa varhaiskasvatukseen osallistumisastetta ja parantaa erityisesti äitien työllisyyttä.

TAVOITE:

+ 5 000 uutta työllistä

Koulutus

Lisäisimme korkeakoulujen aloituspaikkoja ja myöntäisimme opintosetelin avoimeen korkeakoulutukseen vailla opiskelupaikkaa jääneille, ja näin nopeuttaisimme opintojen aloittamista ja työuran alkuun pääsyä. Uudistaisimme aikuiskoulutustukea siten, että se kohdistuisi vahvemmin työn ohella tapahtuvaan opiskeluun, työn ulkopuolella olevien työllistymistodennäköisyyskien kasvattamiseen sekä työttömyysriskien pienentämiseen. Lisäisimme merkittävästi oppisopimuskoulutuksen käyttöä ja kohdentaisimme koulutuspaikkoja vailla toisen asteen tutkintoa oleville nuorille aikuisille.

TAVOITE:

+ 15 000 uutta työllistä

VIHREÄ VEROUUDISTUS

MENOT M€ TULOT M€

Ympäristölle haitallisten suorien tukien ja verotukien karsiminen		726
Energiaverotus indeksikorotus		150
Maankäytön muutosmaksu		150
Kaivosvero		150
Maa-ainesvero		70
Pieni- ja keskituloisten ansiotuloverotuksen keventäminen		-262
Solidaarisuusveron palautus		107
Vakuutuskuorien maltillinen vero		100

ILMASTOKRIISIIN JA LUONTOKATOON VASTAAMINEN

MENOT M€ TULOT M€

Luonnonsuojelun rahoituksen kasvattaminen	210	
Valtion vanhojen metsien suojeelu	40	
Metsälahjavähennyksen lakkautus	-8	
Kuntien ilmastoratkaisuiden rahoituksen palauttaminen	2,5	
Ympäristöjärjestöjen rahoituksen säilyttäminen	1	

HIILINIELUJEN PELASTUSPAKETTI

MENOT M€ TULOT M€

Kosteikkoviljely	30	
Joutomaiden metsitys	5	
Metsätalouden tukien leikkaus	-30	
Metsäkeskuksen toiminnan tehostaminen	-4	

KESTÄVÄ LIIKENNE

MENOT M€ TULOT M€

Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen	15	
Perusväylänpidon hankkeiden priorisointi	-70	
Uusien väylähenkien karsiminen	-60	
Lentämisen tukien karsiminen	-30	
Viihdemerenkulun tukien karsiminen	-35	
Jakeluvelvoitteen muutosten peruminen	99	
Ajoneuvoveron laskun peruuutus	50	
Bensaveron laskun peruuutus	149	
Reilu lentovero	150	
Sähköautojen veronkorostusten peruminen	-10	

KESTÄVÄ ASUMINEN JA RAKENTAMINEN

MENOT M€ TULOT M€

Asumisneuvonta	2	
Ara erityisryhmien investointiavustukset	85	
Ara-korjausavustukset	15	

KESTÄVÄ MAATALOUS

MENOT M€ TULOT M€

Turkistarhauksesta luopumisen tuki	10	
Eläinsuojeluvaltuutettu	0,3	
Eläintuotannon tuet	-46	
Luonnonhaittakorvaus	-30	
Maatalouden energiaveron palautus (fossiiliset)		30

KOULUTUS JA SIVISTYS

MENOT M€ TULOT M€

Ammatillinen koulutus	122	
Kuntien valtionosuudet	25	
Vapaa sivistystyö	19	
Opettajien täydennyskoulutus	15	
Tasa-arvon edistäminen esi- ja perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa	20	
Koulumatkatuki	4	
Opiskelijoiden asumistuen muutokset	20	
Opintorahan korotus ja kehittäminen	28	
Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen tasa-arvorahan korotus	30	

LAPSET JA NUORET

MENOT M€ TULOT M€

Kaksivuotisen esiopetuksen jatko ja joustava esi- ja alkuopetus	30	
Etsivä nuorisotyö ja nuorten syrjäytymisen ehkäisy	5	
Valtakunnalliset nuorisoalan avustukset	4	
Nuorten kuntoutuksen leikkausten peruminen	31	
Lastensuojelun jälkihuollon leikkauksen peruutus	24	
Lastenhoidon tukien uudistus		
Lapsi- ja perhepolitiikan arvointineuvosto	0,4	
Kidutettujen lasten, nuorten ja perheiden kuntoutukseen	0,5	
Varhaiskasvatuksen mitoitukseen korjaus	39	
Koulujen, oppilashuollon ja kodin välisen yhteistyön parantaminen	0,5	
Perutaan kansaneläkkeen, takuueläkkeen ja sairauspäivärahan alaikärajan nosto 18 ikävuoteen	10	
Lastensuojelun kelpoisuusvaatimusten hollentämisen peruminen	2	

KULTTUURISTA ELINVOIMAA

	MENOT M€	TULOT M€
Kulttuurin tukeminen ja kulttuuriin kohdistuvien leikkausten peruminen	25	
Liikuntaan kohdistuvien leikkausten peruminen	11	
Yksityisen kopioinnin leikkauksen peruminen	5,5	
Hevosurheilun tuet	-12	
Kirjallisuuden arvonlisävero nollaan		-40

TURVAAMME HOIDON KAIKILLE

	MENOT M€	TULOT M€
Hoitotakuun höllentämisen peruminen	121	
Terveydenhuollon asiakasmaksujen korotuksen peruminen	150	
Lääkekorvauksien karsimisen peruminen	21	
Perutaan ikääntyneiden ympärikuorokautisen hoivan henkilöstömitoituksen keventäminen	45	
Kela-korvausten uudelleenkohdistaminen		
Laaja terveysvero		200
Olutveron kevennyksen peruminen		25
Alkoholiveron korottaminen		45
Sotejärjestöjen leikkausten peruminen	80	

PANOSTAMME MIELENTERVEYTEEN

	MENOT M€	TULOT M€
Terapiatakuun toteuttaminen alle 29-vuotialle	25	
Lisätään matalan kynnyksen palveluita ja panostetaan tasmätyökykyisten työllistämisen	11	
Vahvistetaan työntekijöiden työsuojelua psykososiaaliselta kuormitukselta	5,5	

TORJUMME KÖYHYTTÄ

	MENOT M€	TULOT M€
Perustulopilotti	20	
Asumistuen leikkausten peruminen yhteenä	342	
Työttömyysturvan suojaosien ja lapsikorotusten palauttaminen	129	
Etuksien indeksileikkausten peruuttaminen	50	
Perutaan leikkaukset työttömyysturvan korotusosiin ja korotettuihin ansio-osiin sekä perutaan osittaisen työmarkkinatuen vähimmäismäärän pienentäminen 35 prosenttiin	26	
Perutaan 10% alv-kannan korotus 14% alv-kantaan		-211
Siirretään kuukautissuojat, inkontinenissuojat ja lasten vaipat 10% alv-kantaan		-4,8
Palautetaan kunnille maksettava palkkatuki	37	
Väillisten verojen muutoksen indeksivaikutukset	140	

GLOBAALI VASTUU

	MENOT ME	TULOT ME
Kehitysyhteistyön lisäpanostus ja leikkausten peruminen	200	
Pakolaiskiintiön leikkausten peruminen ja nostaminen (1500 hlö)	10	
Palautetaan VGK-tuet, rauhanavustukset ja UTP-tuet	3	
Perutaan leikkaus sivilikriisihenkilöstön osallistumisesta kriisinhallintaan	2	

EDISTÄMME TASA-ARVOA

	MENOT ME	TULOT ME
Sukupuolittuneen väkivallan ehkäiseminen	5	
Vammaispalvelulaki	25	
Turvakodit	10	
Raskaana olevien päihteitä käyttävien hoitojärjestelmä	3	
Paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat sekä varhaiskasvatuksen yhdenvertaisuuussuunnitelmat	0,5	

EHKÄISEMME OSAAJAPULAA

	MENOT ME	TULOT ME
Korkeakoulujen aloituspaikat	20	
Lukuvuosimaksujen korotusten peruminen	5	
Jatkuva oppiminen ja aikuiskoulutustuki	10	
AMK-harjoittelukorvaukset	12	
Avoimen korkeakoulutuksen opintoseteli	3	
Työhön johtavan maahanmuuton vauhdittaminen	13	
Maahanmuuton kiristyksen peruminen	-17	
Perutaan leikkaus kotoutumiseen ja tulkkauspalveluihin	61	
Lisätään englanninkielisten päivähoido- ja koulupaikkojen saatavuutta	10	

PUUTUMME LAAHAAVAAN TUOTTAVUUSKEHITYKSEEN

	MENOT ME	TULOT ME
Harmaan talouden torjunta	10	100
Julkisten hankintojen kehittäminen	10	100
Osakesäästötilin korotuksen peruminen		10
Listaamattomien yhtiöiden osinkoverotuksen kehittäminen		430
Kiertotaloutta edistävät verot		75

TUEMME PIENIÄ JA KESKISUURIA YRITYKSIA

	MENOT ME	TULOT ME
Riita-asioiden käsittelyn nopeuttaminen ja kilpailuneuvonnan parantaminen	1	
Konkurssineuvonta ja re-startutilanteiden tuki	1	
Työllistämisen valtakunnallinen HelpDesk	1	
Pienten yritysten ohjelma Business Finlandiin	2	
Vähäisen toiminnan alarajan korottaminen		-35

